

Διερεύνηση των Εκπαιδευτικών Αναγκών των Λογιστών σε Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών: Η περίπτωση των λογιστών του Νομού Καβάλας.

Βασίλης Φέρελης

Σχολή Διοίκησης & Οικονομίας, Τμήμα Λογιστικής
Τ.Ε.Ι Καβάλας
Email:ferel@teikav.edu.gr

Βασίλειος Π. Αγγελίδης

Σχολή Διοίκησης & Οικονομίας, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων
Τ.Ε.Ι Καβάλας
Email:Vangelid@pme.duth.gr

Περίληψη

Ο κυριότερος στόχος της συγκεκριμένης έρευνας είναι η εξακρίβωση και καταγραφή των εκπαιδευτικών αναγκών των λογιστών σε Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών.

Από την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας προέκυψε ένα ερευνητικό μοντέλο, το οποίο ενσωματώνει έξι εξωγενείς παράγοντες (Ατομικά χαρακτηριστικά των λογιστών, επαγγελματικές ανάγκες για ανάπτυξη, συγκεκριμένες ανάγκες για εκπαίδευση, προηγούμενη εμπειρία από συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα, ικανοποίηση από συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα, και χαρακτηριστικά προγραμμάτων) και δύο ενδογενείς (στάση απέναντί στην εκπαίδευση και συμμετοχή στον σχεδιασμό).

Σε γενικές γραμμές επιβεβαιώθηκε η σχέση μεταξύ των περισσότερων εκ των εξωγενών παραγόντων με τους δύο ενδογενείς παράγοντες (κυρίως την στάση απέναντι στην εκπαίδευση). Δεν διαπιστώθηκε μόνο ύπαρξη στατιστικά σημαντικής σχέσης μεταξύ ατομικών χαρακτηριστικών και αναγκών για εκπαίδευση με την στάση απέναντι στην εκπαίδευση.

Λέξεις κλειδιά: Εκπαίδευση Ενηλίκων, Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών, Λογιστές, Πρόγραμμα Εκπαίδευσης.

JEL Classifications: A23, M41, M53, I21, I23

Εισαγωγή

Η επαγγελματική εκπαίδευση δεν μπορεί να σταματά όταν το άτομο τελειώνει το πανεπιστήμιο, καθώς είναι απαραίτητο, πέρα από τις βασικές του σπουδές, να ενημερώνεται πάνω σε όλες τις επιστημονικές εξελίξεις και έτσι να συνδέει η καινούργια γνώση με την παλαιά.

Η εκπαίδευση, ουσιαστικά, αποσκοπεί στη μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητας της μάθησης (Κόκκος, 1999). Η εκπαίδευση συνεχίζεται σε όλη τη διάρκεια της ζωής (διά βίου εκπαίδευση) και δεν περιορίζεται σε συγκεκριμένη μαθησιακή διεργασία, χώρο και σκοπό, αλλά προσαρμόζεται στις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες των εκπαιδευομένων.

Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των ενήλικων εκπαιδευομένων διαμορφώνουν τη μέθοδο εκπαίδευσης και συμβάλλουν στην αποτελεσματική μάθηση – επομένως και των τρόπων με τους οποίους μαθαίνουν.

Η παρούσα εργασία έχει στόχο, αρχικά, να αποτυπώσει, στο μέτρο του δυνατού, τις εκπαιδευτικές ανάγκες των λογιστών στο συνεχώς εξελισσόμενο περιβάλλον της Τεχνολογίας των Πληροφοριών και Επικοινωνιών και, κατόπιν, να μελετήσει τον τρόπο που αυτές επηρεάζουν την στάση των λογιστών απέναντι στο σχεδιασμό εκπαιδευτικών προγραμμάτων και την συμμετοχή τους σε αυτά.

Ανασκόπηση ββλογραφίας

Μάθηση ενηλίκων

«Η μάθηση αποτελεί διεργασία που συνεχίζεται σε ολόκληρη τη ζωή του ανθρώπου και έχει αποκτήσει ιδιαίτερη σημασία καθώς η ταχύτητα εμφάνισης αλλαγών στην κοινωνία έχει αυξηθεί τόσο, ώστε τα μέλη της να είναι σχεδόν υποχρεωμένα να εξακολουθούν να μαθαίνουν ...» (Jarvis, 2004, σελ.25).

Κατά τον Βεργίδη (1999β), οι συμμετέχοντες σε πρόγραμμα εκπαίδευσης ενηλίκων έχουν συγκεκριμένα εκπαιδευτικά, επαγγελματικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά που πρέπει να ληφθούν υπόψη. Αυτά είναι το επίπεδο εκπαίδευσης, το επίπεδο επαγγελματικής εξειδίκευσης, και το επίπεδο επαγγελματικής εμπειρίας (Βεργίδης, 1999, σελ.42).

Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ)

Ο όρος Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών, (ΤΠΕ) έχει πρόσφατα επικρατήσει του όρου Πληροφορική (Σολομωνίδου, 2001), και χαρακτηρίζει τις τεχνολογίες που επιτρέπουν την επεξεργασία και την μετάδοση μιας ποικιλίας μορφών αναπαράστασης της πληροφορίας (σύμβολα, εικόνες, ήχοι, βίντεο) και, αφετέρου, τα μέσα που είναι φορείς αυτών των άυλων μηνυμάτων (Κόμης, 2004).

Διερεύνηση εκπαιδευτικών αναγκών

Ο όρος <<εκπαιδευτική ανάγκη>> εντάσσεται στο γενικότερο προσδιορισμό της έννοιας <<ανάγκη>> και συνδέεται με την ικανοποίηση εσωτερικών επιθυμιών και καταστάσεων που κατευθύνουν τη συμπεριφορά του ατόμου προς την επίτευξη κάποιων στόχων. Ο όρος εκπαιδευτική ανάγκη στον επαγγελματικό χώρο δηλώνει <<οποιαδήποτε γνώση, δεξιότητα ή στάση που είναι αναγκαία αλλά μη διαθέσιμη από ένα άτομο, για την επαρκή και πλήρη εκτέλεση μιας εργασίας ή γενικότερα μιας δραστηριότητας που περιλαμβάνει ένα σύνολο εργασιών>>. Σύμφωνα με τον Bashford (1991), η εκπαιδευτική ανάγκη προκύπτει όταν οι γνώσεις και δεξιότητες είναι ελλιπείς οπότε απαιτείται εκπαιδευτική παρέμβαση.

Κατάρτιση λογιστών

Τα προγράμματα κατάρτισης στην πληροφορική έχουν ιδιαιτερότητες σε σχέση με την ομοιογένεια, τα διαθέσιμα μέσα, αλλά και το χώρο. Λαμβάνοντας, λοιπόν, υπόψη τις επιστημονικές έρευνες (Hargreaves & Fullan 1995) καταλήγουμε σε κάποια κοινά χαρακτηριστικά για το θεσμό της κατάρτισης των λογιστών που συγκλίνουν:

- Να ανταποκρίνεται σε διαπιστωμένες ανάγκες των λογιστών.
- Να είναι μικρής διάρκειας και επαναλαμβανόμενη.

- Να έχει πολλές μορφές και να ενσωματώνει ποικίλες επιμορφωτικές δραστηριότητες.
- Να είναι ευρείας κλίμακας (απευθυνόμενη σε μεγάλο αριθμό λογιστών).
- Να είναι αποκεντρωμένη και να παρέχεται από διαφόρους φορείς.
- Να χρησιμοποιεί μεθόδους εκπαίδευσης ενηλίκων προσαρμοσμένες στις ιδιαιτερότητες των λογιστών.
- Να αξιολογείται συνεχώς για βελτίωση των μεθόδων και κάλυψη των νέων αναγκών.
- Να είναι προσανατολισμένη προς το μέλλον.

Διερεύνηση εκπαιδευτικών αναγκών των λογιστών στις ΤΠΕ

Οι επαγγελματίες ενδιαφέρονται κυρίως για την βελτίωση των επαγγελματικών τους προσόντων και την βελτίωση των επαγγελματικών προοπτικών τους (Καψάλης, 2000, σελ.31). Οι επιμορφωτικές ανάγκες του πληθυσμού στόχου, στην προκειμένη περίπτωση των λογιστών του Νομού Καβάλας, υποθέτουμε ότι σε μεγάλο βαθμό είναι μη ρητές, λανθάνουσες και ασυνείδητες, καθώς, σύμφωνα με το Βεργίδη (1999), η γνώση και η πληροφόρηση για τις πρόσφατες ή επικείμενες αλλαγές, δεν είναι δεδομένη, πολύ περισσότερο όταν οι αλλαγές αυτές αφορούν τις Νέες Τεχνολογίες, που η ανάπτυξή τους είναι ραγδαία τα τελευταία χρόνια και η γνώση για τη χρήση και τη δυνατότητα εφαρμογών σε ΤΠΕ απαξιώνεται πολύ γρήγορα.

Το γεγονός, επίσης, ότι οι εκπαιδευτικές ανάγκες του συγκεκριμένου πληθυσμού-στόχου, δεν περιορίζονται μόνο στο επίπεδο γνώσεων αλλά αφορούν δεξιότητες και στάσεις, ενισχύει την άποψη για πολυμεθοδική προσέγγιση (Cohen & Manion, 1997, σελ.321-340).

Συμμετοχή στο σχεδιασμό προγράμματος εκπαίδευσης

Οι ενήλικοι οι οποίοι πρόκειται να εκπαιδευτούν πρέπει να συμμετάσχουν ατομικά, ή ως ομάδα, σε όλα τα μαθησιακά στάδια και βήματα που ακολουθούνται κατά το σχεδιασμό ενός προγράμματος εκπαίδευσης για την οικοδόμηση των γνώσεων και δεξιοτήτων τους, ώστε να συνεισφέρουν θέτοντας δικούς τους στόχους και προθέσεις.

Η σημασία της συμμετοχής των λογιστών στο σχεδιασμό της κατάρτισής τους

Οι συνθήκες για το επάγγελμα του λογιστή, παρ' όλο που το ίδιο δεν υπήρξε ποτέ οδηγός των εξελίξεων, τροποποιήθηκαν δραματικά τις τελευταίες δεκαετίες. Είναι ελάχιστα τα επαγγέλματα που επηρεάστηκαν τόσο πολύ και τόσο γρήγορα από την εφαρμογή της σύγχρονης ηλεκτρονικής τεχνολογίας όσο η λογιστική.

Σήμερα η λογιστική παρακολούθηση γίνεται μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή (μηχανογραφημένη). Η εξοικείωση στη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών θεωρείται απαραίτητη για την άσκηση του επαγγέλματος του λογιστή, καθώς απαιτείται η χρήση του διαδικτύου για επικοινωνία με τις επιχειρήσεις και την διαρκή ενημέρωση πάνω στις αλλαγές στη φορολογική νομοθεσία. Η εξειδίκευση επιτυγχάνεται με την παρακολούθηση ειδικών προγραμμάτων κατάρτισης, που αφορούν στις νέες τεχνολογίες (Μαρκάζος, 2006).

Οι οικονομικές ανατροπές και η πολυνομία, σε συνδυασμό με την τεχνολογία, καθιστούν επιτακτική την ανάγκη για άμεση ενημέρωση και εκπαίδευση των λογιστών, ώστε να είναι επαγγελματικά πλήρως καταρτισμένοι. Ο ρόλος του λογιστή στο μέλλον θα γίνεται όλο και πιο

απαιτητικός και για αυτό χρειάζεται αυξημένη θέληση, επαρκείς και ανατροφοδοτούμενες γνώσεις και πολλαπλές ικανότητες.

Σχεδιασμός προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων

Για να προσδιοριστεί το περιεχόμενο ενός προγράμματος κατάρτισης ενηλίκων, πρέπει να διατυπωθούν με σαφήνεια ο σκοπός και οι εκπαιδευτικοί του στόχοι και, εν συνεχεία, να δομηθεί. Οι εκπαιδευτικοί στόχοι δείχνουν αυτό που ο εκπαιδευόμενος θα είναι σε θέση να κάνει στο πλαίσιο της εργασίας του, μετά την παρακολούθηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας (Noyé & Riveteau, 1999, σελ.17) και καθορίζονται με βάση:

- τις γνώσεις που πρέπει να αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι,
- τις δραστηριότητες που πρέπει να μάθουν να επιτελούν,
- τις συνθήκες μέσα στις οποίες θα επιτελούνται οι δραστηριότητες αυτές,
- τις στάσεις και τις συμπεριφορές που διευκολύνουν τις δραστηριότητες αυτές.

Εμπειρικές έρευνες και Ερευνητικό μοντέλο

Εμπειρικές μελέτες

Σύμφωνα με τον Illeris (2002β), τα προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων θα πρέπει α) να δομούνται σύμφωνα με τις ανάγκες των εκπαιδευομένων και β) να ευνοούν τη συμμετοχή τους. Κατά τον ίδιο, τα πορίσματα πολλών εμπειρικών μελετών έδειξαν ότι εκπαιδευτικές ανάγκες των ενηλίκων έχουν συχνά επιφανειακό χαρακτήρα. Χρειάζεται, λοιπόν, καταλήγει ο Illeris, τα προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων "να ξεπερνούν" τα αποτελέσματα που προσδοκούν να επιτύχουν οι συμμετέχοντες σε αυτά.

Ο Cervero (1988, στο: Hughes, 2005) μετά από σχετική έρευνα, παρουσιάζει τους πέντε βασικούς λόγους για τους οποίους οι επαγγελματίες συμμετέχουν σε δράσεις συνεχιζόμενης κατάρτισης. Οι λόγοι αυτοί είναι: α) να αισθάνονται περισσότερο ασφαλείς στο επάγγελμά τους, β) να διατηρούν την ταυτότητά τους στο επάγγελμα γ) να είναι έτοιμοι απέναντι σε προκλήσεις από συναδέλφους, δ) να διατηρούν τις ικανότητες τους, και ε) να ενισχύουν τις πιθανότητες για καλύτερη εξυπηρέτηση των πελατών τους. Η έρευνά του επίσης καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι λόγοι συμμετοχής μπορούν να διαφέρουν ανάλογα με τον τύπο του κάθε επαγγέλματος, το είδος της καριέρας, καθώς και τον χρόνο παρουσίας στο εκάστοτε επάγγελμα.

Οι Pena και Castillo (2006) βρήκαν ότι ανάμεσα στους προσωπικούς παράγοντες που επηρέαζαν τη συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης είναι το επίπεδο σπουδών που έχει ολοκληρώσει κάθε ένας. Όσον αφορά τους λόγους συμμετοχής, σαν σημαντικότερο κίνητρο αναγνωρίστηκε η επαγγελματική ανάπτυξη και βελτίωση.

Σε πρόσφατες έρευνες, αναφορικά με τη συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση, βρέθηκε ότι η εκπαίδευση σχετίζεται θετικά με την επαγγελματική ικανοποίηση (Belfield & Sloane, 1999, Johnson & Johnson, 2000 στο: Howard, 2005). Πρακτικά, αυτό σημαίνει ότι οι αρτιότερα εκπαιδευμένοι εργαζόμενοι είναι πιθανόν να πάρουν μεγαλύτερη ικανοποίηση όταν το αντικείμενο της εργασίας τους ανταποκρίνεται στο επίπεδο εξειδίκευσης και εκπαίδευσής τους. Μέσω της κατάρτισης, η ενημέρωση του εργαζόμενου θα ωθήσει σε αύξηση του

επαγγελματισμού του, ενώ η έλλειψη μπορεί να οδηγήσει σε μείωση της επαγγελματικής του ικανοποίησης (Wright & Davis, 2003 στο: Gürbüz, 2007). Τα προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης που απευθύνονται σε εργαζόμενους έχουν σημαντική θετική επίδραση στην επαγγελματική ικανοποίηση και, συνακόλουθα, στη κατάρτιση (Hatcher, 1999 στο: Schmidt, 2007).

Διάφοροι ερευνητές (Kraiger, 2003, Quinones, 1995, Colquitt & Simmering, 1998) συμφωνούν ότι η παρακίνηση για μάθηση και συμμετοχή σε επιμορφωτικά προγράμματα μπορεί να απορρέει από προηγούμενες θετικές εμπειρίες που έχει ο εκπαιδευόμενος από παρόμοια επιμορφωτικά προγράμματα, ή γενικά από την επιμόρφωση. Από την άλλη, οι Smith-Jentsch, Jentsch, Payne, & Salas (1996) και οι Smith-Jentsch, Salas, & Baker (1996) απέδειξαν ότι οι προηγούμενες αρνητικές εμπειρίες των εκπαιδευομένων από την επιμόρφωση είχαν αντίκτυπο τόσο στη μάθηση όσο και στην παρακολούθηση. Ανάλογα, οι Guthrie and Schwoerer (1994), αλλά και οι Sein, Bostrom, and Olfman (1987) έδειξαν ότι η προηγούμενη σχετική εμπειρία και γνώση που κομίζει ο επιμορφούμενος στην επιμόρφωση επηρεάζει τη στάση του απέναντι σ' αυτή, ενώ ένα άτομο που στο παρελθόν έχει συμμετάσχει με επιτυχία σε δραστηριότητες προσωπικής ανάπτυξης, είναι προσανατολισμένο προς την επαγγελματική ανάπτυξή του (Maurer, Weiss and Barbeite, 2003).

Ο Brown (2002), σε έρευνα του μεταξύ των εργαζομένων σε επαγγέλματα των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην κοιλάδα Delaware των ΗΠΑ, συμπέρανε ότι η συνεχιζόμενη εκπαίδευση και η επαγγελματική ανάπτυξη είναι απαραίτητα συστατικά της επαγγελματικής ικανοποίησης και της παραμονής στο επάγγελμα.

Σε πρόσφατη έρευνα των Mandilas, Florou, Nikolaidis (2010), διαπιστώθηκε ότι οι παράγοντες που αφορούν τις **Επαγγελματικές Ανάγκες** και **Ανάπτυξη** και επηρεάζουν τη συμμετοχή των λογιστών σε προγράμματα κατάρτισης ήταν η έλλειψη γνώσεων αναφορικά με τα νέα οικονομικά σκάνδαλα (Floropoulos et al, 2009). Όσον αφορά τους λόγους συμμετοχής των, αναγνωρίστηκε ότι η ανάγκη τρόπου αποφυγής και ελέγχου, μέσω των νέων Τεχνολογιών και επικοινωνιών, αποτελεί σημαντικό κίνητρο.

Σκοπός της έρευνας και Ερευνητικό Μοντέλο

Η παρούσα έρευνα έχει ως στόχο:

- Την εξακρίβωση και καταγραφή των εκπαιδευτικών αναγκών των λογιστών σε Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών.
- Την διερεύνηση της πιθανότητας συμμετοχής των ιδίων στο σχεδιασμό εκπαιδευτικού προγράμματος που τους αφορά .

Στο σχήμα 1, που ακολουθεί βλέπουμε όλους τους άξονες του μοντέλου, οι οποίοι με τη σειρά τους περιγράφονται και αναλύονται στους δύο επόμενους πίνακες (1-2).

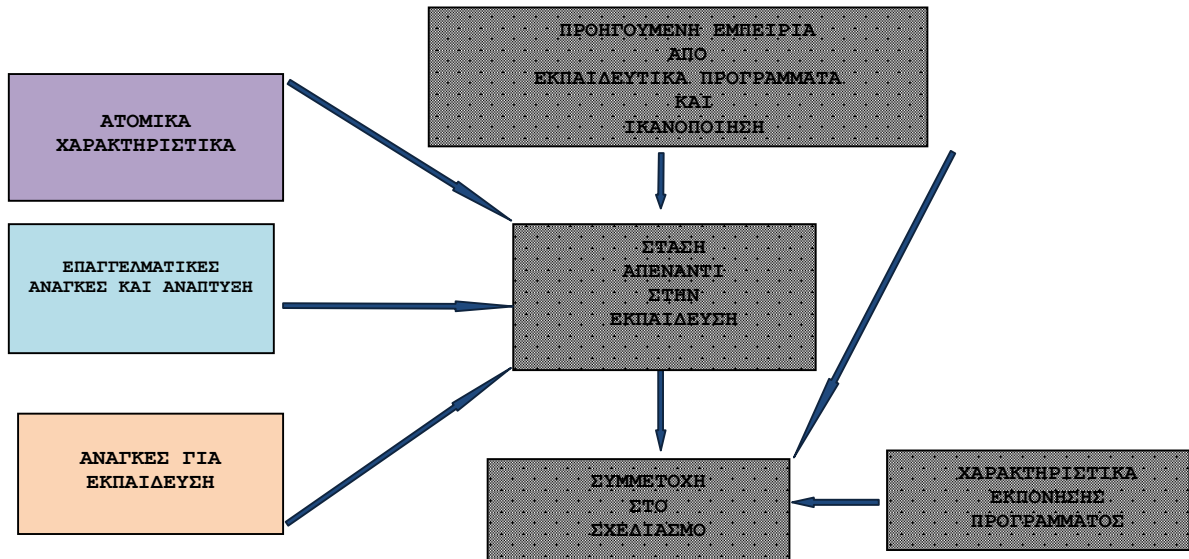
Με βάση το σκοπό της έρευνας, τα ερευνητικά ερωτήματα που θα διερευνηθούν είναι τα ακόλουθα (πίνακας 1) :

Ερευνητική μεθοδολογία

Η Bell (1997, σελ.107) αναφέρει ότι οποιαδήποτε διαδικασία συγκέντρωσης πληροφοριών και αν επιλεγεί, θα πρέπει πάντοτε να εξετάζεται κριτικά για να υπολογιστεί σε τι βαθμό είναι πιθανό να είναι αξιόπιστη και έγκυρη. Ένα από τα σημαντικότερα στοιχεία, για την διασφάλιση της εγκυρότητας της παρούσας έρευνας, είναι η πραγματοποίηση της έρευνας - πηλότου, που θα επιτρέψουν οι ερωτήσεις να δίνουν στοιχεία σχετικά με τα ερευνητικά ερωτήματα. Για να διασφαλιστεί η αξιοπιστία των πληροφοριών που επεξεργαστήκαμε δόθηκε

προσοχή στην επιλογή του δείγματος (Cohen & Manion, 1994). Επειδή ο πληθυσμός είναι γνωστός, δίνεται η δυνατότητα χρήσης πιθανολογικής δειγματοληψίας - τυχαίο δείγμα

Σχήμα 1
Ερευνητικό Μοντέλο

Για λόγους χρόνου, κόστους, αλλά και πλαισίου της παρούσας έρευνας, θα ήταν αδύνατο να επιχειρηθεί η διεξαγωγή της έρευνας αυτής σε όλο τον πληθυσμό. Έτσι, η λύση του δείγματος είναι η πιο ενδεδειγμένη. Προκύπτει δηλαδή, η ανάγκη επιλογής ενός υποσυνόλου του πληθυσμού με τέτοιο τρόπο ώστε, τα αποτελέσματα από τη στατιστική επεξεργασία αυτής της ομάδας να είναι αντιπροσωπευτικά για όλο το σύνολο του πληθυσμού. Στην έρευνα που πραγματοποιήθηκε, το δείγμα ήταν τυχαίο και αντιπροσωπευτικό, δηλαδή ενσωματώνει όσο γίνεται περισσότερα από τα χαρακτηριστικά του πληθυσμού και, επίσης, έχει το κατάλληλο μέγεθος.

Η μεθοδολογία που επιλέχθηκε ώστε να δώσει έγκυρες απαντήσεις στο ερευνητικό πρόβλημα είναι η ποσοτική προσέγγιση. Οι συχνότερα χρησιμοποιούμενες μέθοδοι για τη διερεύνηση των εκπαιδευτικών αναγκών είναι η συνέντευξη, το ερωτηματολόγιο, η παρατήρηση, η μελέτη και ανάλυση συναφών κειμένων, οι ιστορίες ζωής (Καραλής, 2005, Χασάπης, 2000).

Με την ποσοτική προσέγγιση αναζητήθηκαν οι σχέσεις αιτίας - αιτιατού (αποτελέσματος), οι οποίες νοούνται υπό το πρίσμα της αλληλεπίδρασης μεταβλητών. Επίσης, σχεδιάστηκαν και χρησιμοποιήθηκαν τυποποιημένα μέσα που έχουν σαν στόχο τη συλλογή αριθμητικών δεδομένων. Στα πλαίσια της ποσοτικής εμπειρικής έρευνας, χρησιμοποιήθηκε η περιγραφική δειγματοληπτική μέθοδος με τη χρήση ερωτηματολογίου (Cohen & Manion, 1997).

Για την εκτίμηση της ισχύος, της προσαρμοστικότητας, καθώς και της προβλεπτικότητας του ερευνητικού μοντέλου της παρούσας εργασίας, επιλέχθηκαν τεχνικές απλής περιγραφικής στατιστικής, αλλά, κυρίως, τεχνικές πολυμεταβλητής ανάλυσης, όπως η διερευνητική και η επιβεβαιωτική παραγοντική ανάλυση. Για τις ανάγκες της διερευνητικής παραγοντικής ανάλυσης, καθώς και άλλων στατιστικών αναλύσεων, όπως της περιγραφικής στατιστικής, των συσχετίσεων, και τον έλεγχο της αξιοπιστίας χρησιμοποιήθηκε το στατιστικό πακέτο SPSS.1

Πίνακας 1: Ορισμοί παραγόντων

ΛΕΞΕΙΣ	ΟΡΙΣΜΟΣ	ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
ΑΤΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΗΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	Αφορούν το προφίλ των λογιστών την Ημερομηνία γέννησης, το Φύλο, την Οικογενειακή κατάσταση και το Εκπαιδευτικό επίπεδο	Βεργίδης (1999β)
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	Αφορούν τη ανάπτυξη ικανοτήτων στο επάγγελμα του λογιστή Ανάπτυξη σε νέες επαγγελματικές γνώσεις και δεξιότητες στις ΤΠΕ, καθώς και τις Επαγγελματικές ικανότητες. Την Ενημέρωση για τις νέες εξελίξεις σε ΤΠΕ, και στην Ανάπτυξη δεξιοτήτων απαραίτητων για διατήρηση της ποιότητας της παρεχόμενης εργασίας.	Αποστολοπούλου (1999)
ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	Αφορούν τις ανάγκες για εκπαίδευση σε Προγράμματα και τις εφαρμογές στις τεχνολογίες Πληροφοριών και επικοινωνιών.	Pieters, J. M. (1996) Johnstone & Rivera (2003)
ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΑΠΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ	Είναι η αποκτηθείσα εμπειρία από συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα, καθώς και η Ικανοποίηση από τη συμμετοχή σε προηγμένα προγράμματα.	Κόκκος (1999) Illeris (2002β)
ΣΤΑΣΗ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	Αντιπροσωπεύει μια νοητική εικόνα που ανακλά θετικά ή αρνητικά συναισθήματα στους εκπαιδευόμενους (λογιστές) σε σχέση με την εκπαίδευση.	Rogers A. (1999), Κόκκος Α. (1999) Koballa, (1988)
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ	Συμμετοχή των εκπαιδευόμενων στη διαμόρφωση του αναλυτικού περιεχομένου του προγράμματος. Συμμετοχή τους στην διαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού. Συμμετοχή τους σε αποφάσεις που αφορούν τις συνθήκες και τους χώρους πραγματοποίησης των μαθημάτων, κλπ.	Noye & Piveteau, (1999) Courau, (2000 & 2002) Jaques, (2004)
ΧΑΡΑΚΗΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	Δόμηση του περιεχομένου (συνολική διάρκεια, κατανομή της ύλης σε ενότητες, διάρκεια πρακτικής άσκησης και θεωρητικής κατάρτισης). Επιλογή εκπαιδευτικών μέσων και διδακτικών και παιδαγωγικών μεθόδων. Προσδιορισμός προϋποθέσεων για την υλοποίηση προγράμματος (προϋπολογισμός, διοικητική υποστήριξη, επιστημονική υποστήριξη, κατάλληλοι χώροι, εκπαιδευτικός εξοπλισμός, κατάλληλοι εκπαιδευτές).	Βεργίδη, Καραλή (1999)

Δειγματοληψία & Δείγμα

Συνολικό πληθυσμό αυτής της έρευνας αποτελούν όλοι οι επαγγελματίες λογιστές που δραστηριοποιούνται στο Νομό Καβάλας. Ως προσφορότερη μέθοδο δειγματοληψίας έχει επιλεγεί η κατά δεσμίδες (Cohen & Manion, 1997, σελ.129) και θα χρησιμοποιηθούν ως δείγμα οι λογιστές που ασκούν το επάγγελμά τους σε όλους τους Δήμους του Νομού Καβάλας. Σε πρώτη φάση δημιουργήθηκε ένας κατάλογος με όλους τους επαγγελματίες λογιστές από τα μητρώα του Συλλόγου των λογιστών του Νομού Καβάλας. Η Καβάλα σήμερα είναι μια από τις μεγαλύτερες, μετά τη Θεσσαλονίκη, πόλεις της Βόρειας Ελλάδας (περίπου 80.000 κάτοικοι). Σύμφωνα με το Σύλλογο Λογιστών - Φοροτεχνικών του νομού Καβάλας, οι εγγεγραμμένοι λογιστές στο σύνολό τους είναι 169. Συγκεκριμένα, στο Δήμο Καβάλας, υπάρχουν 108 λογιστές, (75 άνδρες, 33 γυναίκες), στο Δήμο Παγγαίου υπάρχουν 22 λογιστές, (14 άνδρες, 8 γυναίκες) στο Δήμο Νέστου υπάρχουν 19 λογιστές, (10 άνδρες, 9 γυναίκες) ενώ στο Δήμο Θάσου υπάρχουν 20 λογιστές, (12 άνδρες, 8 γυναίκες). Στο σύνολό τους περισσότεροι είναι οι άνδρες (111), σε σχέση με τις γυναίκες λογιστές (58).

Κατόπιν με τυχαίο τρόπο (κλήρωση), επιλέγησαν 100 λογιστές στους οποίους δόθηκαν τα ερωτηματολόγια. Συγκεκριμένα, το δείγμα στόχος της παρούσας έρευνας αποτελείται από λογιστές που οι μισοί διαμένουν στη πόλη της Καβάλας και οι άλλοι μισοί αναλογικά στις δύο κωμοπόλεις (Χρυσούπολη και Ελευθερούπολη) και στο νησί της Θάσου. Εφαρμόζοντας την παραπάνω μέθοδο, διασφαλίστηκε σε ικανοποιητικό βαθμό η εγκυρότητα της διαδικασίας δειγματοληψίας καθώς και η αντιπροσωπευτικότητα γεωγραφικά του δείγματος.

Για τη διεξαγωγή της έρευνας χρησιμοποιήθηκε, καταρχάς, η ποσοτική προσέγγιση. Η ποσοτική μέθοδος μπορεί να προσφέρει πλούσια δεδομένα σε σύντομο χρονικό διάστημα, καθώς και δυνατότητα γενίκευσης σε μεγάλο δείγμα ανθρώπων (Faulkner & συν, 1999).

Το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε διαμορφώθηκε μετά από συστηματική μελέτη της υπάρχουσας βιβλιογραφίας και της αρχιτεκτονικής συναφών με την κατασκευή ερωτηματολογίων ερευνών. Είναι δομημένο σε πέντε (μέρη) κατηγορίες ερωτήσεων, οι οποίες κρίθηκαν ότι είχαν άμεση σχέση με τους προς διερεύνηση παράγοντες. Καταβλήθηκε προσπάθεια, ώστε οι ερωτήσεις να καλύπτουν όλα τα επιμέρους σημεία του προς εξέταση θέματος και να προκαλούν απαντήσεις-δεδομένα που θα ανταποκρίνονται στο σκοπό και τους στόχους της έρευνας. Οι περισσότερες μεταβλητές είναι κλειστού τύπου και για τη μέτρησή τους χρησιμοποιήθηκε η 4βαθμη κλίμακα Likert.

Πρέπει να τονισθεί ότι, πριν την κατασκευή της τελικής έκδοσης του ερωτηματολογίου, πραγματοποιήθηκε μία πιλοτική δοκιμή-έλεγχος (pilot pre-testing) του ερωτηματολογίου, όπου χρησιμοποιήθηκαν τυχαία 7 λογιστές οι οποίοι δεν συμμετείχαν στην τελική έρευνα. Αυτοί έκαναν διάφορες παρατηρήσεις όσον αφορά στην κατανόηση, σημαντικότητα και σημασία των ερωτήσεων. Κατόπιν, και αφού έγιναν οι απαραίτητες αλλαγές, δόθηκε σε έναν φιλόλογο για να ελεγχθεί η ορθότητα της διατύπωσης των ερωτήσεων. Το τελικό ερωτηματολόγιο δόθηκε στους λογιστές για συμπλήρωση.

Στην περίπτωση της παρούσας έρευνας, τα ερωτηματολόγια εστάλησαν στους λογιστές με Fax, email ή παραδόθηκαν προσωπικά στα Γραφεία των λογιστών, σε χρόνο και τόπο που είχε κάθε φορά προσυμφωνηθεί, ώστε να τα συμπληρώσουν στο χώρο εργασίας τους και με άνεση χρόνου. Το πρόβλημα της μη ανταπόκρισης λύθηκε με τις ενδεδειγμένες τεχνικές

ελέγχου των χαρακτηριστικών του τελικού δείγματος σε σχέση με τα αντίστοιχα του αρχικού.

Η συλλογή των στοιχείων της έρευνας διεξήχθη σε χρονικό διάστημα σχεδόν δύο μηνών, από αρχές Φεβρουαρίου ως τα τέλη Μαρτίου του 2010. Για να επιτευχθεί το μέγεθος του δείγματος στόχου των εκατό παρατηρήσεων, επικοινωνήσαμε με το σύνολο των Λογιστών/Φοροτεχνικών που δραστηριοποιούνται στο Νομό Καβάλας και είναι εγγεγραμμένοι στον επίσημο σύλλογό τους.

Οι λογιστές του τελικού δείγματος προέρχονται κυρίως από το Δήμο Καβάλας (55 - 65,5%), το Δήμο Ελευθερούπολης (17 - 20,02%) και το Δήμο Χρυσούπολης (11 - 13,1%). Δυστυχώς, δεν κατέστη δυνατόν να πάρουμε περισσότερα από ένα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια από τους λογιστές του Δήμου Θάσου. Αυτό ίσως οφείλεται στο γεγονός ότι τα ερωτηματολόγια εστάλησαν με email και Fax και όχι μέσω της προσωπικής επαφής, όπως έγινε με περισσότερους από τους πενήντα λογιστές των υπολοίπων Δήμων του Νομού Καβάλας.

Αποτελέσματα εμπειρικής έρευνας

Αποτελέσματα περιγραφικής στατιστικής

Από την επεξεργασία των δεδομένων της έρευνας προέκυψαν, κατ' αρχάς, τα εξής στοιχεία σχετικά με τα ατομικά χαρακτηριστικά. Το δείγμα αποτελείται από άνδρες (48,8%) και γυναίκες (51,2%), οι περισσότεροι εκ των οποίων είναι έγγαμοι (70,2%) και ηλικίας μεταξύ 30 - 49 ετών (66,6%). Οι περισσότεροι έχουν τα γραφεία τους στο Δήμο Καβάλας (65,5%) με κάποιους από αυτούς να είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού διπλώματος (16,7%).

Η εμπειρία που έχουν οι λογιστές του δείγματος μπορεί να χαρακτηριστεί από ικανοποιητική έως πολύ καλή, από τη στιγμή που η πλειοψηφία (46,4%) δήλωσε ότι έχει έως 10 έτη εργασιακή εμπειρία (με το μέσο όρο να είναι περίπου στα 13 έτη).

Σχετικά με την παρακολούθηση προγραμμάτων κατάρτισης, η συμμετοχή των λογιστών του δείγματος σε αυτά μπορεί να χαρακτηριστεί από καλή έως πολύ καλή. Συγκεκριμένα, η πλειοψηφία (60,7%) δήλωσε ότι παρακολούθησε τουλάχιστον 1-5 προγράμματα, από τα οποία τα μισά (52,4%) έχουν σχέση με τις Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών. Το δε (71,4%) των συμμετεχόντων δήλωσε αρκετά ικανοποιημένο από τη συμμετοχή του σε αυτά.

Οι λογιστές του δείγματος πιστεύουν, σε πολύ μεγάλο ποσοστό (69%), ότι η παρακολούθηση ενός προγράμματος κατάρτισης σε τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών θα τους βοηθήσει στην εκτέλεση της εργασίας τους. Όμως, παρόλη την εντύπωση που έχουν και την αρχική τους διάθεση να συμμετέχουν, παρατηρούμε ότι οι περισσότεροι δεν θα ήθελαν, δεν πιστεύουν ότι μπορούν ή δεν πιστεύουν ότι έχουν κάτι να προσφέρουν στο σχεδιασμό προγραμμάτων. Αυτό μπορεί να ερμηνευθεί ποικιλοτρόπως. Συγκεκριμένα, φαίνεται ότι δεν θα ήθελαν να συμμετάσχουν ενεργά στη διαμόρφωση του αναλυτικού περιεχομένου, αλλά ούτε στη διαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού. Προφανώς, ίσως πιστεύουν ότι οι ίδιοι δεν είναι οι πιο κατάλληλοι, σε αντίθεση με τους εκπαιδευτές για τους οποίους πιθανόν πιστεύουν ότι είναι πιο κατάλληλοι να το κάνουν. Βέβαια, κάποιο ποσοστό, γύρω στο 38%, θα ήθελε να συμμετάσχει σε αποφάσεις που αφορούν στις συνθήκες πραγματοποίησης αυτών των μαθημάτων.

Επίσης είναι σημαντική η εξακρίβωση των λόγων για τους οποίους θα ήθελαν οι λογιστές να παρακολουθήσουν κάποιο πρόγραμμα κατάρτισης στην Τεχνολογία της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών. Συγκεκριμένα, από ότι διαπιστώθηκε, οι κυριότεροι λόγοι αφορούν:

α) στην καλύτερη ανταπόκριση των λογιστών στις προσδοκίες των πελατών και στην βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών προς αυτούς. Αυτό σημαίνει ότι πρώτο μέλημα των λογιστών είναι να μπορούν να εξυπηρετούν τους πελάτες τους με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

β) Η ενημέρωση για τις νέες εξελίξεις πάνω στη λογιστική, αλλά και στις εξελίξεις στην Τεχνολογία της Πληροφορικής.

γ) Ο τρίτος παράγοντας έχει να κάνει με τη βελτίωση της ανταγωνιστικής θέσης των λογιστών. Η προτίμηση των λογιστών αφορά στην παρακολούθηση προγραμμάτων, κυρίως μικρής διάρκειας, έως 50 ωρών, και σε αυτό συμφωνεί σχεδόν το 90% των λογιστών, τα οποία επιθυμούν να πραγματοποιούνται κυρίως απογευματινές ώρες, και να είναι διάρκειας 2 ή το πολύ 3 ημερών.

Όσον αφορά τις συγκεκριμένες γνώσεις που θα ήθελαν να πάρουν οι λογιστές από τέτοιου είδους Προγράμματα, βρέθηκε ότι ένα ποσοστό γύρω στο 80% ενδιαφέρεται κυρίως, όπως φαίνεται και στον Πίνακα 2, για προγράμματα που αφορούν Word, Excel, PowerPoint και Access για Λογιστικές εφαρμογές μηχανοργάνωσης, καθώς επίσης και Διαχείριση Αρχείων. Φαίνεται ότι η Ασφάλεια Δεδομένων απασχολεί σχετικά λιγότερους λογιστές, ενώ η Διαδραστική εκπαίδευση ελάχιστα.

Πίνακας 2: Λόγοι για τους οποίους οι λογιστές επιλέγουν να παρακολουθήσουν κάποιο πρόγραμμα κατάρτισης στις Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών

		Διαφωνώ Απόλυτα	Μάλλον Διαφωνώ	Μάλλον Συμφωνώ	Συμφωνώ Απόλυτα	Μ.Ο.
Για να εξασφαλίσω την ποιότητα στις επαγγελματικές μου υπηρεσίες.	Δ1	2,4%	7,1%	52,4%	38,1%	3,27
Για να ενημερώνομαι για τις νέες εξελίξεις στη Λογιστική.	Δ2	4,8%	6,0%	38,1%	51,2%	3,36
Για να ενημερώνομαι για τις νέες εξελίξεις σε Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών	Δ3	3,6%	9,6%	47,0%	39,8%	3,93
Για να αναπτύξω νέες επαγγελματικές γνώσεις και δεξιότητες.	Δ4	3,6%	1,2%	50,0%	45,2%	3,37
Για να ανταποκρίνομαι καλύτερα στις προσδοκίες των πελατών.	Δ5	2,4%	16,7%	54,8%	26,2%	3,05
Για να αυξήσω τις πιθανότητες για επαγγελματική εξέλιξη.	Δ6	3,6%	6,0%	58,3%	32,1%	3,19
Για να γίνω πιο ανταγωνιστικός στη δουλειά μου.	Δ7	3,6%	8,3%	44,1%	44,0%	3,29
Για να αναπτύξω ηγετικές ικανότητες για το επάγγελμά μου.	Δ8	9,5%	41,7%	32,2%	16,7%	2,55
Για να αυξήσω την πιθανότητα για προσωπικό οικονομικό όφελος.	Δ9	8,3%	22,6%	48,8%	20,2%	2,81
Για να αυξήσω τις δεξιότητες επικοινωνίας στη σχέση μου με τους πελάτες.	Δ10	4,8%	22,6%	54,8%	17,9%	2,86
Για να επανεξετάσω τον επαγγελματικό μου ρόλο.	Δ11	6,0%	29,8%	51,2%	13,1%	2,70

Παραγοντική Ανάλυση

Η παραγοντική ανάλυση επιβεβαίωσε την ύπαρξη τεσσάρων εκ των επτά κύριων παραγόντων του μοντέλου. Για όλους του παράγοντες, οι δείκτες KMO, Bartlett's test of sphericity, Communalities, Total Variance Explained (TVE) και η κύρια διαγώνιος του Anti-image Correlation

Matrix είναι μέσα στα αποδεκτά επίπεδα (πίνακας 3). Το ίδιο ισχύει και για τον δείκτη αξιοπιστίας Cronbach's α . Βέβαια, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι ενώ στο αρχικό μας μοντέλο μετρούσαμε τη στάση με ένα παράγοντα, με βάση τα δεδομένα της συγκεκριμένης έρευνας, η στάση χωρίζεται σε δύο υπο-παράγοντες. Νοηματικά υπάρχει βάση και αφορούν α) την στάση που πηγάζει από δευτερογενείς δραστηριότητες όσον αφορά την εργασία, καθώς και β) τη στάση απέναντι στην εκπαίδευση που πηγάζει από την καρδιά των επαγγελματικών του δραστηριοτήτων.

Πίνακας 3: Αναγωγή παραγόντων και υπο-παραγόντων στις αντίστοιχες μεταβλητές

ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ	ΥΠΟΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ	KMO Bartlett's sign. TVE Cronbach's α	Loadings (Φορτώσεις)
Στάση (απέναντι στην εκπαίδευση)	Στάση Α (Πηγάζει από δραστηριότητες εκτός κύριας εργασίας).	0,827	$\Delta 8$ 0,876
		0,000	$\Delta 9$ 0,753
		65,613	$\Delta 10$ 0,808
			$\Delta 11$ 0,626
	[TVE: 32,873 (Στάση Α)]	0,854 (Στάση Α)	$\Delta 1$ 0,873
	Στάση Β (Πηγάζει από δραστηριότητες στην καρδιά της κύριας εργασίας).	0,829 (Στάση Β)	$\Delta 2$ 0,685
			$\Delta 5$ 0,727
			$\Delta 6$ 0,744
			$\Delta 7$ 0,623
	[TVE: 32,740 (Στάση Β)]		
Συμμετοχή στο σχεδιασμό		0,776	$\Gamma 1$ 0,857
		0,000	$\Gamma 2$ 0,542
		64,316	$\Gamma 3$ 0,851
		0,856	$\Gamma 4$ 0,828
			$\Gamma 5$ 0,883
Προηγούμενη επαγγελματική εμπειρία		0,500	$\Delta 2$ 0,836
		0,000	$\Delta 3$ 0,836
		83,554	
Επαγγελματικές ανάγκες		0,795	
		0,500	$B 2$ 0,903
		0,000	$B 3$ 0,903
		81,568	
		0,774	

Ανάλυση συσχέτισης

Στο τελευταίο στάδιο της έρευνας, και για την επιβεβαίωση των υποθέσεων που προκύπτουν από το αρχικό ερευνητικό μοντέλο, εφαρμόσαμε την ανάλυση συσχετίσεων μεταξύ των κυρίων παραγόντων του μοντέλου, καθώς επίσης και των επιμέρους μεταβλητών (σχήμα 2).

Εκινώντας, παρατηρούμε ότι η ικανοποίηση από την παρακολούθηση προηγούμενων προγραμμάτων επηρεάζει την στάση απέναντι σε αυτά τα προγράμματα, τόσο την στάση απέναντι στην εκπαίδευση που πηγάζει από δραστηριότητες που είναι δευτερογενείς σε σχέση με την εργασία, δηλαδή το $\Delta\alpha$ (0,269), όσο και την στάση απέναντι στην εκπαίδευση που πηγάζει από δραστηριότητες που αφορούν στην καρδιά των επαγγελματικών τους δραστηριοτήτων (0,266). Αυτό το αποτέλεσμα είναι πολύ σημαντικό και σύμφωνο με τα αποτελέσματα αρκετών άλλων ερευνών (Belfield & Sloane, 1999, Johnson & Johnson, 2000 στο: Howard, 2005). Συμπληρώνεται δε και από ένα άλλο γεγονός, ότι η προηγούμενη εμπειρία

παρακολούθησης προγραμμάτων είναι σημαντική και συσχετίζεται και με τη στάση που πηγάζει από δραστηριότητες που είναι δευτερογενείς όσον αφορά την εργασία του, δηλαδή το Δα (0,180). Το συγκεκριμένο αποτέλεσμα συμφωνεί με τα αποτελέσματα των ερευνών των Guthrie and Schwoerer (1994), αλλά και των Sein, et al, (1987). Όπως διαπιστώθηκε κατά την εφαρμογή της παραγοντικής ανάλυσης, η στάση κατανέμεται σε δύο υπο-παράγοντες. Διαπιστώθηκε ότι αυτοί οι δύο υπο-παράγοντες συσχετίζονται ισχυρά μεταξύ τους (0,608), αλλά το ποίο σημαντικό είναι ότι και οι δύο έχουν στατιστικά σημαντικά σχέση με το βαθμό συμμετοχής στο σχεδιασμό, το οποίο, με τη σειρά του, είναι ένα, επίσης, αρκετά σημαντικό εύρημα (0,235 για Δβ και 0,304 για Δα). Το συγκεκριμένο αποτέλεσμα είναι σύμφωνο με την έρευνα του Cervero (1988 στο: Hughes, 2005).

Κατόπιν, παρατηρούμε ότι με τη συμμετοχή στο σχεδιασμό (παράγοντας Γ) συσχετίζονται και οι ανάγκες των λογιστών για ενημέρωση πάνω σε νέες εξελίξεις της Λογιστικής (0,361). Οι ανάγκες αυτές επηρεάζουν όχι μόνο τη συμμετοχή στο σχεδιασμό αλλά και τη στάση (0,664 για Δα, 0,644 για Δβ). Το συγκεκριμένο αποτέλεσμα είναι σύμφωνο με την έρευνα των Mandilas, Florou and Nikolaidis (2010), αλλά και με ανάλογα συμπεράσματα της έρευνας του Illeris (2002). Οφείλουμε να τονίσουμε, βέβαια, ότι οι σχέσεις της ανάγκης για ενημέρωση σε νέες εξελίξεις της Λογιστικής με τους δύο υπο-παράγοντες της στάσης είναι από τις πιο ισχυρές και θετικές και με συντελεστή συσχέτισης 0,664 και 0,664, αντίστοιχα, και αυτό ουσιαστικά σημαίνει ότι οι ανάγκες καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό την στάση απέναντι στα προγράμματα, αλλά και την ίδια τη συμμετοχή των λογιστών στο σχεδιασμό αυτών των προγραμμάτων.

Η προηγούμενη εργασιακή εμπειρία των λογιστών συσχετίζεται, επίσης, με τη συμμετοχή στο σχεδιασμό (-0,383). Δεν είναι παράξενο το γεγονός ότι αυτή η συσχέτιση είναι αρνητική, κάτι το οποίο ουσιαστικά σημαίνει ότι όσο μεγαλύτερη εργασιακή εμπειρία έχουν οι λογιστές τόσο μικρότερη είναι και η θέλησή τους για συμμετοχή στο σχεδιασμό. Αυτό είναι σύμφωνο με τα ανάλογα ευρήματα του Cervero (1988 στο: Hughes, 2005).

Προχωρώντας ένα βήμα, παρακολουθούμε ότι η συμμετοχή στο σχεδιασμό συσχετίζεται, επίσης, με τη διάρκεια του προγράμματος E1 (0,196), τις ημέρες E2 (0,254), αλλά και τις ώρες παρακολούθησης του προγράμματος E3 (0,217). Παρατηρούμε, επίσης, ότι και η ικανοποίηση από προηγούμενα προγράμματα κατάρτισης (μεταβλητή B4), επηρεάζει άμεσα, εκτός από τη στάση που διαπιστώθηκε παραπάνω, και τη συμμετοχή στο σχεδιασμό (0,194).

Εξετάζοντας επιπρόσθετες σχέσεις που αφορούν τους παράγοντες και τις μεταβλητές του μοντέλου, παρατηρούμε ότι η προηγούμενη εμπειρία παρακολούθησης προγραμμάτων συσχετίζεται με τα ατομικά χαρακτηριστικά των λογιστών, δηλαδή το φύλο (-0,264), την ηλικία (0,279), το εκπαιδευτικό επίπεδο (0,216), καθώς, επίσης, και την εργασιακή εμπειρία ως λογιστή (0,245). Το συγκεκριμένο αποτέλεσμα είναι σύμφωνο με αυτά που βρήκαν οι Pena και Castillo (2006). Συγκεκριμένα, παρατηρούμε ότι η συσχέτιση της προηγούμενης παρακολούθησης προγραμμάτων στο παρελθόν έχει αρνητική σχέση με το φύλο, το οποίο ουσιαστικά υποδηλώνει ότι οι άνδρες παρακολουθούν περισσότερα προγράμματα κατάρτισης από ότι οι γυναίκες. Παρατηρούμε, επίσης, ότι το εκπαιδευτικό επίπεδο των λογιστών συνδέεται θετικά με την παρακολούθηση προγραμμάτων, που υποδηλώνει ότι όσοι έχουν ολοκληρώσει ανώτατες σπουδές και μεταπτυχιακά αντιλαμβάνονται καλύτερα την ανάγκη παρακολούθησης ανάλογων προγραμμάτων και δεν διστάζουν να τα παρακολουθήσουν. Η εμπειρία παρακολούθησης προγραμμάτων κατάρτισης για Λογιστικές εφαρμογές (E5β) (0,242). Διαπιστώνουμε ότι η εργασιακή

εμπειρία ως Λογιστής (χρόνια προϋπηρεσίας ως Λογιστής, B1) συνδέεται με τις ανάγκες για εκπαίδευση, όσον αφορά την ασφάλεια υπολογιστικών συστημάτων (-0,357), την Διαδραστική εκπαίδευση (-0,226) αλλά και τις Λογιστικές εφαρμογές (0,284). Κυρίως, παρατηρούμε όμως ότι οι σχέσεις της εργασιακής εμπειρίας ως Λογιστής (B1) με την ασφάλεια (E5δ) και τη Διαδραστική εκπαίδευση (E5ε) είναι αρνητικές, κάτι που υποδηλώνει ότι όσο μεγαλύτερη είναι η εμπειρία των λογιστών τόσο μειώνεται η ανάγκη τους για τέτοιου είδους προγράμματα. Αυτό μπορεί να ερμηνευτεί με δύο τρόπους: ή ότι έχουν αποκτήσει εμπειρία στα συγκεκριμένα προγράμματα και δεν θεωρούν ότι απαιτείται επιπλέον εκπαίδευση, ή ότι θεωρούν ότι δεν πρέπει να ασχολούνται με τέτοια προγράμματα αλλά, θα πρέπει να τα αναθέτουν σε ειδικούς. Επίσης, μπορεί να οφείλεται σε μειωμένη επαγγελματική ικανότητα και τότε το αποτέλεσμα αυτό συμφωνεί με τα ανάλογα αποτελέσματα του Hatcher (1999, στο: Schmidt, 2007).

Συμπεράσματα

Από τη σύνδεση των αποτελεσμάτων της ερευνητικής διαδικασίας με τα ερευνητικά ερωτήματα και τις υποθέσεις εργασίας, ως κύρια συμπεράσματα της παρούσας εργασίας, με βάση τους ερευνητικούς στόχους και τους λογιστές του δείγματος προκύπτουν τα ακόλουθα:

Με βάση τον ερευνητικό στόχο για την εξακρίβωση και καταγραφή των εκπαιδευτικών αναγκών των λογιστών σε Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών, βλέπουμε ότι οι λογιστές αξιολογούν πολύ θετικά τα προγράμματα κατάρτισης και ενδιαφέρονται κυρίως, για προγράμματα που αφορούν Word, Excel, PowerPoint και Access για Λογιστικές εφαρμογές μηχανοργάνωσης, καθώς, επίσης, και Διαχείριση Αρχείων.

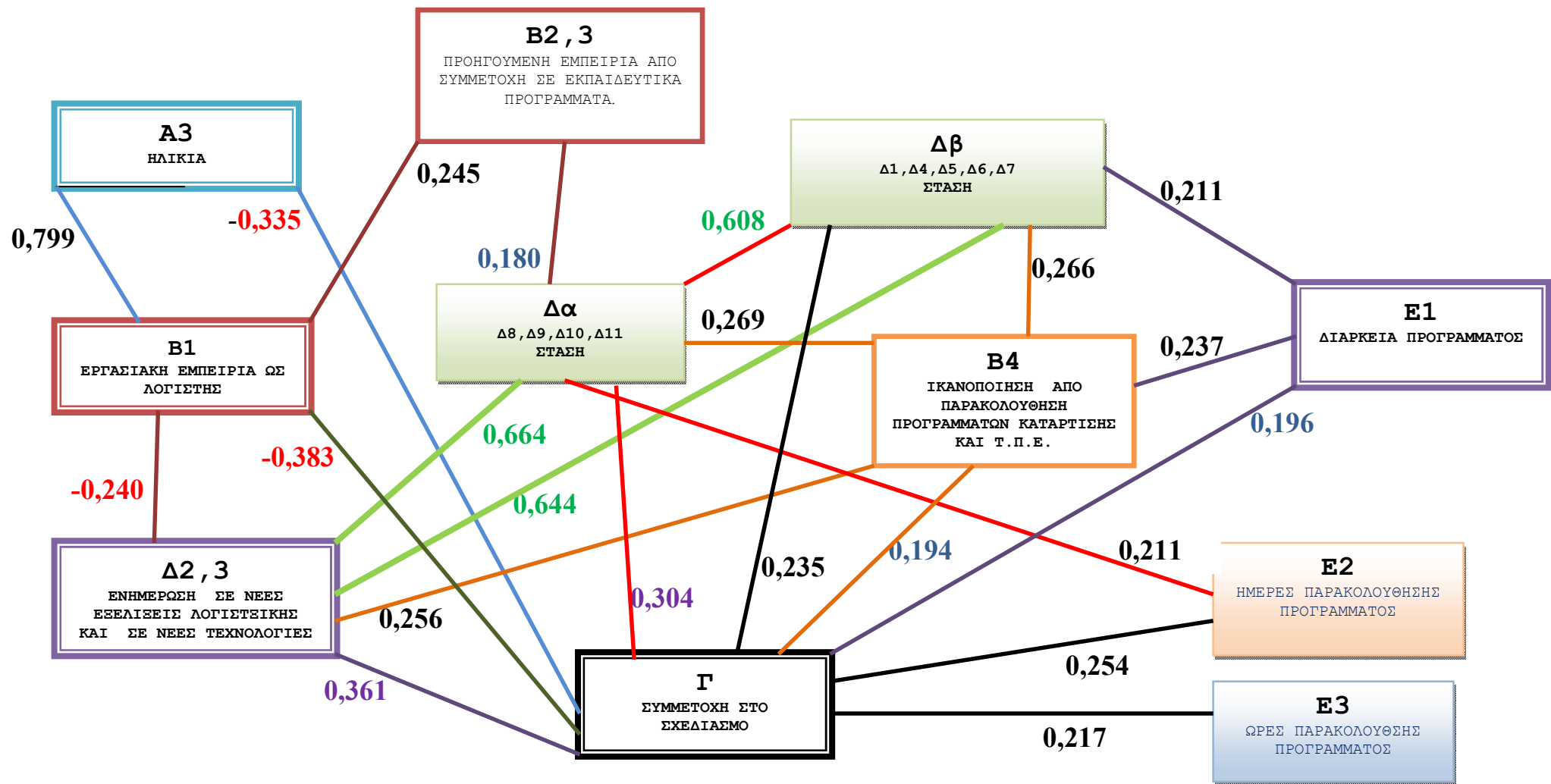
Παρατηρούμε, επίσης ότι η προτίμηση των λογιστών αφορά την παρακολούθηση προγραμμάτων είναι που κυρίως μικρής διάρκειας, έως 50 ωρών, τα οποία να πραγματοποιούνται απογευματινές κυρίως ώρες, και σε 2 ή το πολύ 3 ημέρες, όταν η αγορά δεν λειτουργεί. Τέλος, όσον αφορά τον τόπο υλοποίησης των προγραμμάτων, ένα πάρα πολύ μεγάλο ποσοστό συμφωνεί ότι θα πρέπει αυτά να πραγματοποιούνται στην Καβάλα. (ίσως λόγω της ύπαρξης κατάλληλης υποδομής).

Επίσης, όσον αφορά τον ερευνητικό στόχο της συμμετοχής των λογιστών στο σχεδιασμό προγραμμάτων κατάρτισης, βρέθηκε ότι ένα ικανοποιητικό ποσοστό, θα επιθυμούσαν να συμμετάσχουν, έχοντας μια συγκεκριμένη άποψη στη διαδικασία του σχεδιασμού ενός προγράμματος κατάρτισης για λογιστές. Πιστεύουν ότι η παρακολούθηση ενός τέτοιου προγράμματος κατάρτισης θα τους βοηθήσει στην εκτέλεση της εργασίας τους και θα ήθελαν να παρακολουθήσουν κάποιο πρόγραμμα κατάρτισης στην Τεχνολογία της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι το $\frac{1}{4}$ των λογιστών δεν θέλει να συμμετέχει στο σχεδιασμό, το οποίο πιθανόν να είναι αποτέλεσμα της πεποίθησής τους ότι έχουν καλή γνώση του αντικειμένου τους, αν και αυτό διευρύνεται συνεχώς και γίνεται εξαιρετικά απαιτητικό. Πολλοί ερευνητές έχουν ασχοληθεί με τον εντοπισμό των αιτιών εξαιτίας των οποίων οι ενήλικοι δεν συμμετέχουν στην εκπαίδευση καθώς και των εμποδίων που αντιμετωπίζουν. Συγκλίνουν στην ύπαρξη τριών ομάδων παραγόντων που λειτουργούν αποτρεπτικά ή ανασταλτικά (Cross, P. 1992) και είναι οι εξής: α) θεσμικά και λειτουργικά εμπόδια, β) εμπόδια σχετικά με την τρέχουσα κατάσταση στην ζωή των ατόμων, γ) εμπόδια προδιάθεσης, σχετιζόμενα με τις στάση και την αυτοαντίληψη των ατόμων.

Θέματα προς μελέτη

Παρότι τα συμπεράσματα της παρούσας έρευνας δεν μπορούν να γενικευθούν, λόγω των περιορισμών της ερευνητικής διαδικασίας, εντούτοις προκύπτουν από αυτά ορισμένες ενδεικτικές προτάσεις. Η συγκεκριμένη εργασία μπορεί να αποτελέσει εφαλτήριο για πιο εξειδικευμένη έρευνα σε πανελλαδικό επίπεδο μέσα από την ενεργητική συμμετοχή των λογιστών στο σχεδιασμό προγραμμάτων εκπαίδευσης σύμφωνα με τις ανάγκες τους, καθώς ο χώρος του συνεχόμενου επαναπροσδιορισμού των θεσμών στην οικονομία και στις νέες Τεχνολογίες παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον για εκτενή μελέτη.

Μελλοντικά θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ένα ανάλογο μοντέλο με περισσότερους παράγοντες (οι οποίοι να μπορούν να μετρηθούν με τη χρήση διαφορετικών, μη ομογενοποιημένων, μεταβλητών), το οποίο να μπορεί να ερμηνεύσει καλύτερα τόσο τη στάση όσο και την συμμετοχή στο σχεδιασμό των εκπαιδευομένων.

ΓΕΝΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΚΥΡΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Δεν προέκυψαν άμεσες σχέσεις μεταξύ των συγκεκριμένων αναγκών για εκπαίδευση (E5α - E5ε) με τους άλλους κύριους παράγοντες του μοντέλου (Δα, Δβ, Β, και Γ). το ίδιο ισχύει και για ορισμένα από τα χαρακτηριστικά των εκπαιδευομένων, όπως το δύλο (A1) και το εκπαιδευτικό επίπεδο (A5), όσο και για τον τόπο υλοποίησης των προγραμμάτων (E4)

Ελληνόγλωσση Βιβλιογραφία

- Bell, J., (1997): Μεθοδολογικός σχεδιασμός παιδαγωγικής και κοινωνικής έρευνας. Αθήνα: Gutenberg.
- Cohen, L., και Manion, L., (1994): Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Cohen, L., και Manion, L., (1997): Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Faulkner, D., Swann, J., Bird, M., και Carty, J., (1999): Εξέλιξη του παιδιού στο κοινωνικό περιβάλλον - Εγχειρίδιο μεθοδολογίας. Πάτρα: ΕΑΠ.
- Hargreaves, A., και Fullan, M, (1995). Η εξέλιξη των εκπαιδευτικών. Αθήνα: Πατάκη.
- Jaques, D. (2004). Μάθηση σε ομάδες. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Jarvis, P., (2004): Συνεχιζόμενη εκπαίδευση και κατάρτιση θεωρία και πράξη. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Noye, D., και Riveteau, J., (1999): *Πρακτικός οδηγός του εκπαιδευτή*, Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Rogers, A., (1999): *Η Εκπαίδευση Ενηλίκων*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Rogers, A., (2002): *Ενήλικοι εκπαιδευόμενοι: χαρακτηριστικά, ανάγκες, τρόποι μάθησης*. Στο: Α., Κόκκος, (επιμ.), *Διεθνής Συνδιάσκεψη για την εκπαίδευση ενηλίκων*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Αποστολοπούλου, Ε., (1999) *Εισαγωγή στην νοσηλευτική διοίκηση και ηγεσία*, Ιατρικές εκδόσεις, Αθήνα.
- Βεργίδης, Δ., (1999): *Σχεδιασμός και δόμηση προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων*. Στο: Α. Κόκκος, (επιμ.), *Εκπαίδευση Ενηλίκων. Σχεδιασμός, Οργάνωση και Αξιολόγηση Προγραμμάτων*, Πάτρα: ΕΑΠ.
- Βεργίδης, Δ., (1999) *Κοινωνική και Οικονομική Λειτουργία, Εκπαίδευση Ενηλίκων*, Τόμος Β΄ ΕΑΠ, Πάτρα.
- Βεργίδης, Δ., και Καραλής, Θ., (1999): *Εκπαίδευση Ενηλίκων: Σχεδιασμός, Οργάνωση και Αξιολόγηση Προγραμμάτων*. Πάτρα: Εκδόσεις ΕΑΠ.
- Καραλής, Θ. (1999). *Οργάνωση και διαχείριση προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων*. Στο: Βεργίδης, Δ., & Καραλής, Θ. (Επιμ.), *Εκπαίδευση Ενηλίκων, Σχεδιασμός Οργάνωση και Αξιολόγηση Προγραμμάτων*. Τόμος Γ. Πάτρα: Ε.Α.Π.
- Καραλής Θ., (2005): *Εκπαίδευση ενηλίκων - Σχεδιασμός, Οργάνωση και αξιολόγηση προγραμμάτων*. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
- Καψάλης, Α., και Παπασταμάτης, Α., (2000): *Εκπαίδευση Ενηλίκων. Τόμος Β΄: Διδακτική Ενηλίκων*. Θεσσαλονίκη : Μεταίχμιο.
- Κόκκος, Α. (1998). *Αρχές μάθησης ενηλίκων*. στο: Κόκκος Α. & Λιοναράκης Α., *Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση. Σχέσεις διδασκόντων - διδασκομένων* Τόμος Β΄. Πάτρα: ΕΑΠ. Κόκκος, Α. (1999). *Εκπαίδευση Ενηλίκων. Το πεδίο, οι αρχές μάθησης, οι συντελεστές*. Τόμος Α΄. Πάτρα: ΕΑΠ.
- Κόκκος, Α., (1999): *Εκπαίδευση ενηλίκων: Το πεδίο, οι αρχές μάθησης, οι συντελεστές (Τόμος Α)*. Πάτρα: ΕΑΠ.
- Κόκκος, Α., (1999): *Εκπαίδευση Ενηλίκων: Το Πεδίο, Οι Αρχές Μάθησης, Οι συντελεστές (Τόμος Α)*. Πάτρα: ΕΑΠ.

- Κόκκος, Α., (2005α): "Η εμπειρική εκπαίδευση ενηλίκων", *Εκπαίδευση Ενηλίκων*, **4**, σσ. 4-13.
- Κόκκος, Α., (2006): *Εκπαίδευση Ενηλίκων. Ανιχνεύοντας το πεδίο*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Κόκκος, Α., και Λιοναράκης, Α., (1998): *Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση. Σχέσεις διδασκόντων - διδασκομένων (Τόμος Β)*. Πάτρα: ΕΑΠ.
- Κόμης, Β., (2004): *Εισαγωγή στις Εκπαιδευτικές Εφαρμογές των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών*. Αθήνα: Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών.
- Μαρκάζος, Κ., (2006): "Ο ρόλος του λογιστή στο σύγχρονο επιχειρηματικό περιβάλλον", *Επιχείρηση*, Μάρτιος, σσ. 275.
- Παληός, Ζ., (2003): *Θεωρίες Μάθησης και μάθηση ενηλίκων. Πρόγραμμα εκπαίδευσης εκπαιδευτών*, Αθήνα: ΕΚΕΠΙΣ.
- Σολομωνίδου, Χ., (2001): *Σύγχρονη Εκπαιδευτική Τεχνολογία: Υπολογιστές και μάθηση στην Κοινωνία της Γνώσης*. Θεσσαλονίκη: Κώδικας.
- Χασάπης, Δ., (2000): *Σχεδιασμός, Οργάνωση, Εφαρμογή και Αξιολόγηση Προγραμμάτων Επαγγελματικής Κατάρτισης. Μεθοδολογικές αρχές και κριτήρια ποιότητας*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία

- Brown, M. M. (2002). *An exploratory study of job satisfaction and work motivation of a select group of information technology consultants in the Delaware Valley*. Doctoral dissertation, Wilmington College, Wilmington.
- Cronbach, L.J., (1951): "Coefficient Alpha and the Internal Structure of a Test", *Psychometrika*, **16**, pp. 297-334.
- Cross, P., (1981): *Adults as Learners*. San Francisco: Jossey - Bass.
- Cross, P. (1992). *Adult learners*. San Francisco: Jossey - Bass Emory, C.W., and Cooper, D.R., (1991): *Business Research Model*. Homewood: Irwin.
- Guthrie, J.P., & Schwoerer, C.E. (1994). *Individual and contextual influences on self-assessed training needs*. *Journal of Organizational Behavior*, **15**, 405-422
- Floropoulos J., Mandilas A., and Machairidou E., (2009): "Portraying the reaction in tertiary-level accounting education after the recent financial scandals: An exploratory study", *8th Annual Conference of Hellenic Finance and Accounting Association*, December 18-19, Thessaloniki, Greece.
- Johnstone, J. W. C. & Rivera, R. J. (2003). *Principal findings of the study*. In: P.
- Gürbüz, A. (2007). *An assesment on the effect of education level on the job satisfaction from the toursimsector point of view*. *Dogus Üniversitesi Dergisi*. pp 36-46
- Howard, I. (2005) The relationship between job satisfaction and organisational commitment amongst high school teachers in disadvantaged areas in the Western Cape *Αδημοσίευτη διπλωματική εργασία Διαθέσιμη στο :*
http://etd.uwc.ac.za/index.php?module=etd&action=viewtitle&id=init_7296_117455209 &allowManage=

- Hughes, B. (2005). *Identifying attitudes and deterring factors toward continuing education among certified athletic trainers..* The internet Journal of allied health sciencesandpractice.Vol.3. Διαθέσιμο στο:
<http://ijahsp.nova.edu/articles/vol3num1/hudges.htm>.
- Illeris, K., (2002): "Understanding the conditions of adult learning", *Adults Learning*, **14**(4), pp. 18-20.
- Koballa, T., (1988): "Attitude and relate concepts in science education", *Science Education*, **72**(2), pp. 115-126.
- Mandilas, A., Florou, G., and Nikolaidis, M., (2010): "The modernisation of academic curricula in Accounting Departments of Higher Education Institutes", *2nd International Conference: The Economies of Balkan and Eastern Europe Countries in the changed world*, May 7-9, Kavala, Greece.
- Maurer, T. J., Weiss, E.M. and Barbeite, F.G.. (2003). A Model of Involvement in Work-Related Learning and Development Activity: The effects of individual, situational, motivational and age variables. *Journal of Applied Psychology*, 88 (4), 707-724
- Pena, F., and Alonso Castillo, M. (2006): "Factors Influencing Nursing Staff Members' Participation in Continuing Education", *Latino-american Enfermagen*, **14**(3), pp. 309-315.
- Pieters, J. M. (1996). Psychology of Adult Education. **In:** A. Tuijman (Ed.), *International Encyclopedia of Adult Education and Training* (pp. 150-158).Oxford: Pergamo
- Sein, M.K., Bostrom, R.P. and Olfman, L.(1987). *Training End-Users to Compute: Cognitive, Motivational and Social Issues*. ZNFOR, 25, 3, 236-254.
- Schmidt, S. (2007). *The Relationship Between Satisfaction with Workplace Training and Overall Job Satisfaction* . *Human Resource Development Quarterly* . Vol. 18, p.481 - 498. Διαθέσιμο στο:
<http://www3.interscience.wiley.com/cgi-bin/fulltext/117355849/PDFSTART>
- Smith-Jentsch, K. A., Jentsch, F. G., Payne, S. C., & Salas, E. (1996). *Can pretraining experiences explain individual differences in learning?* *Journal of Applied Psychology*, 81, 110-116.
- Smith-Jentsch, K., Salas, E., & Baker, D.P. (1996). *Training team performancerelated assertiveness*. *Personnel Psychology*, 49, 909-936

Παράρτημα

Ερωτηματολόγιο

- Παρακαλώ απαντήστε στις ερωτήσεις σημειώνοντας ένα X στο που σας αφορά ή ελεύθερα σε όσες ερωτήσεις σας παροτρύνουν να το κάνετε.

Γενικές πληροφορίες

1. Φύλο: Άντρας Γυναίκα
2. Οικογενειακή κατάσταση: Άγαμος/η Έγγαμος Διαζευγμένος/η
3. Ηλικία: <30 30-39 40-49 >50
4. Τόπος εργασίας: Δήμος Καβάλας Δήμος Ελευθερούπολης
Δήμος Χρυσούπολης Δήμος Θάσου
5. Εκπαιδευτικό επίπεδο: ΙΕΚ Λύκειο ΤΕΙ ΑΕΙ
Μεταπτυχιακό Διδακτορικό
6. Χρησιμοποιείτε το INTERNET: Καθόλου Λίγο Αρκετά Πολύ Πάρα πολύ
7. Ποια είναι η εργασιακή εμπειρία σας ως Λογιστής/τρια; Έτη : 0-10 11-20
>20
8. Πόσα προγράμματα κατάρτισης (γενικά) έχετε παρακολουθήσει συνολικά μέχρι σήμερα; 0
1-3 3-5 6-10 >10
9. Πόσα προγράμματα κατάρτισης έχετε παρακολουθήσει σχετικά με τις Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών; 0 1-3 3-5 6-10 >10
10. όσο ικανοποιημένος/η είσατε από την παρακολούθηση του/των προγράμματος /προγραμμάτων κατάρτισης που έχετε λάβει μέρος; Καθόλου Ικανοποιημένος/η Λίγο Ικανοποιημένος/η Αρκετά Ικανοποιημένος/η Πολύ Ικανοποιημένος/η

Παρακαλώ, να δώστε την άποψή σας στις προτάσεις που ακολουθούν χρησιμοποιώντας την κλίμακα : Καθόλου, Λίγο, Αρκετά, Πολύ.

Πρέπει να βάλετε μόνο ένα X στο κουτάκι που βρίσκεται κάτω από την απάντηση που εσείς επιλέγετε.

		Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ
11	Επιθυμείτε να συμμετέχετε με συγκεκριμένη άποψη στην διαδικασία σχεδιασμού ενός προγράμματος κατάρτισης για Λογιστές γύρω από τις ΤΠΕ;				
12	Θεωρείτε ότι η παρακολούθηση ενός τέτοιου προγράμματος κατάρτισης θα σας βοηθήσει στην εργασία σας;				
13	Θα θέλατε να συμμετάσχετε στη διαμόρφωση του αναλυτικού περιεχομένου του προγράμματος;				
14	Θα θέλατε να συμμετάσχετε στις αποφάσεις που αφορούν τις συνθήκες πραγματοποίησης των μαθημάτων (χώρο, διάρκεια, ωράριο κτλ);				
15	Θα θέλατε να συμμετάσχετε στην διαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού;				
16	Άλλο σημειώσετε :				

Παρακαλώ, να δώστε την άποψή σας για τις προτάσεις που ακολουθούν χρησιμοποιώντας την κλίμακα : **Διαφωνώ Απόλυτα**, **Μάλλον Διαφωνώ**, **Συμφωνώ**, **Συμφωνώ Απόλυτα**. Πρέπει να βάλετε ένα X στο κουτάκι που βρίσκεται κάτω από την απάντηση που εσείς επιλέγετε.

Για ποιο λόγο θα επιλέγατε να παρακολουθήσετε κάποιο πρόγραμμα κατάρτισης στις ΤΠΕ;

		Διαφωνώ Απόλυτα	Μάλλον Διαφωνώ	Μάλλον Συμφωνώ	Συμφωνώ Απόλυτα
22	Για να εξασφαλίσω την ποιότητα στις επαγγελματικές μου υπηρεσίες.				
28	Για να ενημερώνομαι για τις νέες εξελίξεις στη Λογιστική.				
33	Για να ενημερώνομαι για τις νέες εξελίξεις σε Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών				
24	Για να αναπτύξω νέες επαγγελματικές γνώσεις και δεξιότητες.				
17	Για να ανταποκρίνομαι καλύτερα στις προσδοκίες των πελατών.				
25	Για να αυξήσω τις πιθανότητες για επαγγελματική εξέλιξη.				
26	Για να γίνω πιο ανταγωνιστικός στη δουλειά μου.				
29	Για να αναπτύξω ηγετικές ικανότητες για το επάγγελμά μου.				
30	Για να αυξήσω την πιθανότητα για προσωπικό οικονομικό όφελος.				
31	Για να αυξήσω τις δεξιότητες επικοινωνίας στη σχέση μου με τους πελάτες.				

34	Για να επανεξετάσω τον επαγγελματικό μου ρόλο.				
35	Άλλο σημειώσετε :				

Παρακαλώ, να δώστε την άποψή σας για τις συνθήκες πραγματοποίησης ενός προγράμματος κατάρτισης Λογιστών στις ΤΠΕ ως προς:

- 36- Τη διάρκεια του προγράμματος
 Ώρες: 5-10 11-20 21-50 51-100 >100
- 37- Τις ημέρες παρακολούθησης του προγράμματος
 Δευτέρα Τρίτη Τετάρτη Πέμπτη Παρασκευή Σάββατο Κυριακή
- 38- Τις ώρες παρακολούθησης του προγράμματος
 Πρωί Απόγευμα
- 39- Τον τόπο υλοποίησης του προγράμματος
 Καβάλα Ελευθερούπολη Χρυσούπολη Θάσο
- 40- Γνώσεις σε τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών
 Α. Διαχείριση αρχείων
 Β. Ασφάλεια υπολογιστικών συστημάτων
 C. Διαδραστική εκπαίδευση (εκπαίδευση από απόσταση - εικονικοί δικτυακοί χώροι εκπαίδευσης και επικοινωνίας)
 D. Προγράμματα οργάνωσης Γραφείου (Word - excel - PowerPoint - Access)
 E. Λογιστικές εφαρμογές (Μηχανοργάνωση)
 F. Άλλο.....

Brief

- Ο **Msc Βασίλης Φέρελης** είναι Έκτακτος Εκπαιδευτικός, Πτυχιούχος Εκπαιδευτικός Τεχνολόγος Μηχανικός τμήματος ηλεκτρολογίας, με Μεταπτυχιακό του Ε.Α.Π. και τίτλο (Εκπαίδευση Ενηλίκων) Πτυχιούχος Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης της ΠΑ.ΤΕ.Σ./Σ.Ε.Λ.Ε.Τ.Ε.

Έχει:

- Ειδικές γνώσεις στην ηλεκτρονική μάθηση και τις πλατφόρμες ασύγχρονης εξ' αποστάσεως διαδικτυακής εκπαίδευσης. Γνώσεις στη χρήση νέων τεχνολογιών (αντικειμενοστραφούς προγραμματισμού, διαδικτυακού προγραμματισμού, βάσεων δεδομένων, διαχείριση server,).
- Εμπειρία από συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα:
- 1 δημοσιεύσεις
- 1 αναφορές

Ακόμη

- Διδάσκει σε, ΚΕΚ, ΝΕΛΕ, ΠΕΚ, ΙΕΚ, ΤΕΙ από το 1993 έως σήμερα.
- Είναι Υπεύθυνος software και Hardware Τμήματος Λογιστικής του ΤΕΙ Καβάλας.

Κινητό τηλέφωνο : 6932943091

Τηλέφωνο. εργασίας & fax : 2510462215

Ο **Δρ. Αγγελίδης Βασίλης** είναι πτυχιούχος Πληροφορικής (Laurea - 2nd level degree Course), κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στα Χρηματοοικονομικά και στα Χρηματοοικονομικά Πληροφοριακά Συστήματα και διδακτορικού διπλώματος σπουδών στα Πληροφοριακά Συστήματα. Είναι διευθυντής Πληροφορικής και Οργάνωσης στο Γενικό Νοσοκομείο Καβάλας. Διδάσκει παράλληλα στο Τ.Ε.Ι. Καβάλας και στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στα πεδία: Δίκτυα Υπολογιστών, Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Πληροφοριακών Συστημάτων, Οι κοινωνικο-τεχνικές επιπτώσεις της Πληροφορικής στους οργανισμούς και στις επιχειρήσεις, Στατιστική Ανάλυση Δεδομένων, Πληροφορική στην Υγεία. Έχει παρουσιάσει αρκετές από τις ερευνητικές του εργασίες σε συνέδρια και άλλες έχουν δημοσιευτεί σε διεθνή περιοδικά.